



Institute H21

Institute H21, z. ú.

Výroční zpráva

2019

- 1. VZNIK A POSLÁNÍ INSTITUTE H21**
- 2. ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY SPRÁVNÍ RADY**
- 3. TÝM INSTITUTU A SPRÁVNÍ RADA IH21**
- 4. ČINNOST INSTITUTE H21: PROJEKTY**
- 5. ŘEKLI O NÁS**
- 6. DEMOKRACIE 21 - METODOLOGIE**
- 7. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE INSTITUTE H21**

Poslání Institutu

Institute for Democracy 21, z.ú., (dále „Institut“, „IH21“ nebo „Institute H21“) byl zapsán 1. prosince 2016 jako ústav v rejstříku ústavů vedeném Městským soudem v Praze v oddíle U, složce číslo 507. Dne 26. března 2019 byla zapsána změna názvu ústavu na Institute H21, z.ú.

Zakladatelem ústavu je Mgr. Karel Janeček, MBA, Ph.D.

Posláním Institute H21 je šíření D21 - Janečkovy metody více hlasů (dále „D21“), její výzkum a popularizace. Institut je týmem převážně mladých lidí s nadšením pro demokracii, kteří zkoumají alternativní volební systémy, výzvy současných demokracií, problematiku svobody slova, společenskou polarizaci a občanskou participaci v rozhodovacích procesech na všech úrovních spoluzití, od škol a měst do kultury a sportu. Jelikož se jedná o univerzální hlasovací systém, možnosti jeho využití jsou široké. Tým Institute H21 hledá jeho nejlepší využití.

Úvodní slovo předsedy správní rady Karla Janečka

Milí přátelé,

rok 2019 byl třetím rokem činnosti Institute H21. Institut si velmi rychle vydobyl přední místo mezi ostatními organizacemi, které jsem zakládal. Doufám, že v nejbližší době pocítí hlasující i voliči po celém světě výhody spojené s využitím D21 - Janečkovy metody.

Po ukončení hry Prezident 21 jsme se zakotvili u témat jako hlasovací a volební metody, polarizace ve společnosti a participace voličů při rozhodování. Abychom taková hlasování mohli i zprostředkovat, začali jsme stavět hlasovací platformu pro použití a srovnání hlasovacích metod. Dále naše platforma pomáhá na školách a ve městech facilitovat taková hlasování jako participativní rozpočet.

Kromě práce s hlasovací metodou se snažíme přiblížit veřejnosti témata jako polarizace společnosti, principy demokracie a podobná filosofická témata. Proto jsme spustili projekt Společná řeč. Jako vyvrcholení našich aktivit bylo podzimní uspořádání mezinárodního symposia ve spolupráci se Senátem ČR na téma Demokracie v 21. století: Výzvy a nové horizonty. K naší diskuzi se připojilo 121 místních i mezinárodních myslitelů se zájmem o zušlechťování demokracie.

I letos jsme se zapojili i do oslav 17. listopadu a kromě vzdělávacího programu na náměstí Václava Havla jsme rozdali 21 000 klíčů v barvách české trikolory.

Změna volebního systému má dalekosáhlé důsledky v mnoha společenských a politických rovinách a je spojena se samotnou podstatou demokracie a vizí jejího fungování. Z toho důvodu se v následujících letech chceme do hloubky věnovat myšlenkovému ukotvení našeho snažení a vytvářet atraktivní vzdělávací materiály pro obecnou veřejnost.

Mgr. Karel Janeček, MBA, Ph.D.

zakladatel a ředitel Institute H21, z. ú.

Organizační Struktura: Tým a správní rada Institute H21

Mezi lidmi, kteří pracují v Institutu, jsou datoví analytici, matematici, sociologové, politologové, psychologové a další vědci a profesionálové. Ti jsou rozděleni do jednotlivých oddělení. Výzkumný tým zkoumá volební metody a jejich rozdíly, porovnává jejich výhody a nevýhody; publikuje odborné články a zasazuje snahu IH21 do vědeckého kontextu. Oddělení Společné řeči se věnuje polarizaci společnosti. Tým participace zprostředkovává hlasování především ve městech a školách. Dalšími odděleními jsou: komunikační, produktové a oddělení kanceláře.



SPRÁVNÍ RADA IH21

Statutární orgán - ředitel

Adam Růžička od 11. 9. 2019 dosud

Karel Janeček od 1. 9. 2018 do 11. 9. 2019

Ondřej Koutský od 1. 12. 2016 do 31. 8. 2018

Předseda správní rady

Alon Hasa od 1. 9. 2018 až 11. 9. 2019

Karel Janeček od 1. 12. 2016 do 31. 8. 2019 a od 11. 9. 2019 dosud

Členové správní rady

Lilia Khousnoutdinova od 1. 9. 2018 až dosud

Petr Bouška od 28. 3. 2018 až dosud

Andrea Lijertwood od 28. 3. 2018 až dosud

Alon Hasa od 28. 3. 2018 do 1. 9. 2018 a od 11. 9. 2019 dosud

Michal Táborský od 28. 3. 2018 do 2. 1. 2019

Tomáš Marada od 1. 12. 2016 do 28. 3. 2018

Tomáš Rákos od 1. 12. 2016 do 28. 3. 2018

Karel Janeček - ředitel a statutární zástupce (do 11. 9. 2019)

Adam Růžička - ředitel a statutární zástupce (od 11. 9. 2019)

Andrea Lijertwood - do 1. 9. 2018 výkonná ředitelka na základě plné moci, od 11. 9. 2019 finance

Dominik Jandl - product development

Lilia Kousnoutdinová - marketing

Petr Bouška - datový analytik

Lukáš Vais - software developer

Jan Oreský - datový analytik

Jitka Pánková - vedoucí marketing

Petr Lebeda - projektový manažer

Tanya Gibbs - výzkumný pracovník

Prokop Čech - výzkumný pracovník

Lenka Kynclová - projekt manažer

Kateřina Kolesová - office manager

Josef Hejný - výzkumný pracovník

Miriam Sova - marketing manager

Ira Bliatka - výzkumná pracovnice

Renata Klánová - PR

Tomáš Rokos - software developer

Van Doan - digital performance

Další spolupracovníci

Helga Hrabincová - projektový manažer

Jan Krouský - advokát

Ondřej Timčo - projektový manažer

Jana Vacatová - účetní

Marie Polášková - projektový manažer

Milan Vybíhal - překlad

Andrea Prinzová - projektový manažer

Petr Bechyně - UX/UI

Kamil Ignác - software developer

Dan Šmíra - grafik

Jan Hořeňovský - projektový manažer

Andrew Gray - finanční poradce

Společná řeč

Skrze projekt Společná řeč se snažíme zlepšovat diskuzi ve veřejném prostoru. Vysvětlujeme, proč je otevřená diskuze důležitá pro fungování demokracie, a pomocí konkrétních pravidel nabízíme návod na to, jak lépe diskutovat s těmi, se kterými nesouhlasíme.

Společnost se čím dál tím víc rozděluje. Lidé se stejnými názory se uzavírají do svých skupin a přestávají se bavit s lidmi s odlišnými názory. Jakékoliv setkání potom vede k vzájemnému osočování, urážení a moralizování. To jsou problémy, které si většinou uvědomujeme, ale jejich řešení nám uniká. Navíc vlivem sociálních médií, které názorovou polarizaci podporují, postupně ztrácíme společenský prostor, kde by bylo možné najít společnou řeč. Snažíme se proto takový prostor vytvářet a skrze přednášky, diskuzní besedy a vydávání knih zlepšovat diskuzi ve veřejném prostoru.

Dále také zakládáme nakladatelství v rámci Institutu H21, v jehož první edici zvané *Na ramenou obrů* na počátku roku 2020 vyjde nově přeložený spis Johna Stuarta Milla *O svobodě myšlení a slova*. Mimo jiné také se vzrůstající tendencí vstupujeme do veřejného prostoru a publikujeme novinové články spojené s tématy, na které se Institut H21 specializuje. Naším cílem je ukázat, že změna volebního systému není kosmetickou záležitostí demokracie, ale zásadní proměnou, která může mít důležité a blahodárné účinky na fungování současných demokratických zřízení.

Realizace: Adam Růžička, Andrea Prinzová, Marie Polášková

Výzkum alternativních volebních metod

Hlavním úkolem výzkumného oddělení je vědecky zkoumat využití D21 - Janečkovy metody v různých situacích a porovnávat ji s ostatními hlasovacími metodami. Za tímto účelem realizuje empirické výzkumy, provádí simulace a navazuje spolupráce s dalšími výzkumníky. Následně sepisuje odborné studie s cílem publikace v renomovaných vědeckých časopisech. Skrze akademickou obec chce Institute metodu podrobit kritické odborné

diskusi s cílem zvýšení kredibility metody a přesněji vymezit její použití v různých situacích - v politické i nepolitické aplikaci.

Vznikající odborné texty prezentují účinky D21 Janečkovy metody na příkladech z realizovaných empirických průzkumů v ČR a srovnávají ji s dalšími alternativními volebními metodami a zasazují ji tak do kontextu moderní politologie a teorií volebních systémů.

Sekundárním cílem je popularizace volebních metod jako společenského tématu, k čemuž slouží populárně-naučné články a přednášky o D21 - Janečkově metodě na akademické půdě.

Realizace: Karel Janeček, Tanya Gibbs, Jan Oreský, Prokop Čech

Participace 21

V roce 2019 jsme začali novou aktivitu, která zpřístupňuje lidem hlasovací metodu D21. Cílem týmu Participace 21 je zapojit společnost do některých rozhodovacích procesů tak, aby jim přinesly co nejvyšší míru užitku shody. V našich projektech proto využíváme moderní hlasovací Janečkovy metody (D21), která zefektivňuje hlasování s využitím více hlasů a případně také minusového hlasu. Naši nejobvyklejší službou je realizace participativního rozpočtování, ve kterém jednotlivci navrhují a posléze hlasují o tom, jak rozdělit část veřejného rozpočtu. To lze realizovat v obcích a městech, školách i neziskových organizacích. Spolupracujeme převážně s následujícími subjekty.

Školy: Praha 3, 7, 14, Ostrava, Kutná Hora, Most, projekt Moje škola, můj hlas.

Města: Litoměřice, Příbram, Golčův Jeníkov, Ostrava, Jeseník, Dobříš, Jílové u Prahy, Kutná Hora, Chomutov a Zlín.

Neziskové organizace: spolupráce s Amnesty International, Ara art, Inspireli Awards, CEDU, Ochraným svazem autorským a Národní cena za studentský design.

Realizace: Helga Hrabincová, Petr Bouška, Petr Lebeda, Ondřej Timčo, Lenka Kynclová

Stavba hlasovací platformy

Realizace výše popsaných participativních procesů zejména na úrovni měst a jiných projektů ("sociálních her"), v nichž se využívá D21 - Janečkova metoda, vyžaduje vlastní nástroj pro realizaci online hlasování a na něj navazujících procesů (navrhování, verifikace hlasujících, automatizované výsledky atp.). V roce 2019 proto začal vývoj nové platformy Decision 21, která bude poskytovat dostatečnou flexibilitu při řešení jednotlivých projektů a reflektovat potřeby jednotlivých partnerů - měst, škol a neziskových organizací. Vedle toho také pomáhá při výzkumu hlasovací metody D21. Požadovaná míra flexibility přitom do velké míry předurčuje způsob vývoje a zvolené technologie, na nichž je platforma postavena. Ty odpovídají vyššímu standardu současné doby, zaručují bezpečnost systému a jsou v souladu s přísnými regulacemi ochrany osobních údajů. Vedle toho také redukuje náklady na údržbu a správu systému.

Realizace: Dominik Jandl, Kamil Ignác, Lukáš Vais, Tomáš Rokos

Symposium

Po úspěšném prvním ročníku jsme se rozhodli, že symposium budeme konat každým rokem k příležitosti výročí dnu demokracie v polovině září. Ve spolupráci se Senátem ČR jsme uspořádali první ročník. Posláním symposia je přizvat politiky, akademiky, novináře a další osobnosti veřejného života z České republiky a zahraničí a podpořit konstruktivní diskuzi o současných trendech v moderních demokraciích a hrozbách, jimž svobodné společnosti čelí a budou čelit. Jedná se o multidisciplinární setkání odborníků na filozofii demokracie, politologii, inovativní volební systémy a roli technologií ve společnosti.

Realizace: Celý tým

Freiraum: Partnerství s Goethe Institute

V listopadu 2017 navázal Institut partnerství s pražským Goethe Institutem v rámci mezinárodního projektu Freiraum. Ten má za cíl zjistit, jak jednotlivá evropská města vnímají svobodu. Jaké otázky se objeví, když občané, vědci a umělci přemýšlí o pojmu „svoboda“ s ohledem na město, kde žijí? Jaké problémy lze v lokalitě rozeznat? Třicet osm Goethe-Institutů a jejich partnerů z umělecké sféry a občanské společnosti porovná své

poznatky se svými partnerskými městy napříč celou Evropou. V rámci programu Institut spolupracuje s partnerskou organizací Hors d'Atteinte v Marseille.

Projekt běžel v roce 2018 a skončil v polovině roku 2019. Nyní jednáme o možnostech další spolupráce.

realizace: Ira Bliatka, Ondřej Timčo, Prokop Čech

Maraton psaní dopisů

V září 2019 Institut navázal dlouhodobou spolupráci s neziskovou organizací Amnesty International. U pravidelných setkání navrhuje, jak využít Janečkovu metodu (D21) v praxi. Jako pilotní projekt pomohl s největší lidskoprávní kampaní *Maraton psaní dopisů*. Prostřednictvím spolupráce a použitím hlasovací platformy D21 se Amnesty International podařilo efektivně zapojit širokou veřejnost a své příznivce, kteří rozhodovali o výběru jednotlivých témat.

Realizace: Petr Lebeda, Lenka Kynclová

Přednášky o D21 Janečkově metodě a ukázky hlasování na konferencích.

Během roku 2019 se Institut zúčastnil série konferencí, kde pořádal hlasování ve spojení s prezentací Janečkovy volební metody více hlasů (D21).

- **Freiraum**, leden 2019, prezentace výsledků studie
- **Masarykova univerzita**, březen 2019, přednáška o výzkumu Senátních voleb a o metodě D21
- **CARP 2019: Character Assassination and Populism: Challenges and Responses**, březen 2019, přednáška o metodě D21
- **Oxford University**, květen 2019, přednáška o metodě D21
- **Brusel, Dny EU**, květen 2019, přednáška o metodě D21, ukázka hlasování
- **MIT Boston, konference Amending America's Unwritten Constitution** - 16.19. květen 2019, prezentace o D21 metodě
- **Cities for the Future - The Green Way**, 22. červen 2019 - přednáška o participaci v ČR

- **16. mezinárodní konference ISSEI, Aftershocks: Globalism and the Future of Democracy** - 2.- 5. července 2019, prezentace empirického výzkumu a metody
- **ECPR, konference Active Citizenship: Revisiting Citizen Practices and Motives of Participation Today, university of Wroclaw** - 4.-7. září, přednáška o výzkumu Youth 21
- **Senát ČR**, 15. září 2019, přednáška o metodě D21
- **Fakulta sociálních věd** - říjen 2019, přednáška o metodě D21
- **Oslavy 17. listopadu**, 2019, náměstí Václava Havla, diskuze o volebních systémech

Janečkova Metoda: Základní předpoklady

- Hlasující má více hlasů, než kolik je vítězných možností nebo volených mandátů.
- Pro každou možnost může hlasovat nejvýše jedním hlasem.
- Všechny hlasy mají stejnou váhu.
- Hlasující má na výběr, zda využije všechny svoje hlasy, nebo jen jejich část.
- Hlasující může udělit minusový hlas možnosti, se kterou nesouhlasí.
- Pro udělení minusového hlasu musí hlasující udělit alespoň 2 hlasy plusové.
- Počet plusových a minusových hlasů vybíráme dle aktuální situace (viz doporučení níže).

Řekli o Institute H21, z. ú.:

O Janečkově volební metodě více hlasů (D21):

Jiří Drahoš

bývalý ředitel Akademie věd ČR, kandidát na prezidenta 2018:

„Myslím si, že to, co zavedl pan Janeček, je velmi dobrý test. Jsem trochu skeptický k jeho využití obratem, ale jsem vědec, který byl také zvyklý modelovat a poté zvětšovat měřítko. Jsem rád, že tahle anketa běží, že to funguje. Nechci říkat, že by tento systém měl být aplikován hned pro příští prezidentské volby, ovšem jako model se mi líbí.“

Pavel Fischer

ředitel výzkumné organizace STEM, bývalý diplomat, kandidát na prezidenta 2018:

„Nejsem vědec, ale zdá se mi, že z hlediska praktického využití tohoto algoritmu existuje několik plusů. Zaprvé, lidé mají zájem o politiku a veřejné dění, a to se mi zdá velmi pozitivní. Za druhé, ořezávají se extrémní, a to není marné, protože těžká polarizace, ke které dochází – a jsme toho svědky i u nás –, je na škodu konsenzu. Zdá se mi, že tohle je algoritmus, který v tomto ohledu pomáhá. Testovat tedy určitě. Jestli zavést a v jakou chvíli, tam bych byl konzervativní a na Ústavu bych zatím nesahal. Jako model pro vyvolání veřejné diskuse o důležitých otázkách mi to však přijde bezvadné. Ostatně myslím, že i Referendum 21 je zvažováno a že je to velmi dobrá cesta k tomu pojmenovávat skutečné otázky, které jsou teprve ve vzduchu.“

Marek Hilšer

lékař, občanský aktivista, kandidát na prezidenta 2018:

„Jak se říká a je psáno ‚tvá slova nejsou ano, ano – ne, ne‘. Myslím si, že rozhodování mezi ANO a NE není vždy úplně nejlepší. Existuje celá škála mezi tím ANO a NE a v tomto ohledu se mi ten systém líbí. Nejen proto, že jsem ve hře skončil na druhém místě, ale i proto, že si myslím, že tento systém spěje k tomu hledat určitý kompromis. Vybere kandidáta, který je přijatelný pro širokou společnost, což je v prezidentské volbě fajn. A já sám jako občan, jako volič, bych byl rád, kdybych mohl svůj hlas dát více lidem a nemusel bych se těžko rozhodovat, kdo je pro mě ANO a kdo NE. V tomto se mi to líbí.“

Michal Horáček

textář, antropolog, kandidát na prezidenta 2018:

„Mně se ten systém vůbec nelíbí, není dobrý pro prezidentské volby. Myslím si, že je to dobrá věc, pokud občané například u nás v Roudnici rozhodují, jestli se má postavit zimní stadion, nebo dětské hřiště. Protože tam je důležité, aby to co nejméně lidem vadilo. Ale v prezidentské volbě neexistují žádné minusové hlasy, zaplať pánbůh, protože je nutné při ní najít osobnost, a ta má vždy také hodně kritiků, a tím i kritických hlasů. To je jasné, protože taková osobnost něco zastává a proti něčemu se vymezuje. Vy byste tímto systémem v prezidentské volbě vyrobil destilovanou vodu bez chuti a zápachu. Ale já chci pořádnou, dobrou vodu.“

[Identifikační údaje Institute H21, z. ú.](#)

Název: Institute H21, z. ú.

Adresa: Zapova 1559/18, 150 00 PRAHA 5

IČ: 05601100